

שנשמע סתירה בפסוק בתחילה אומר "קרוב ה' לכל קוראיו" אפילו לאותם שאינם קוראים באמת, וממשיך "לכל אשר יקראוהו באמת" ולא לכולם? עוד צריך להבין מדוע בתחילה אמר לשון הווה – "קוראיו", ואח"כ אמר לשון עתיד "יקראוהו"? ¹²³⁴⁵⁶⁷

אלא ביאר בספר "חידת שמעון" (לרבי שמעון מיערוסלב זצ"ל): "קרוב ה' לכל קוראיו" היינו בעת שהאדם נתון בצרה ח"ו וצריך לרחמים, הקב"ה קרוב לכל קוראיו שזועקים באותה שעה לעזרה, אבל בתנאי "לכל אשר יקראוהו באמת" שיהיו ממשיכים להיות קרובים אליו יתברך ולהתפלל אליו גם בעתיד. וזה כוונת חז"ל שאמרו (ע"ז פה) "קרוב ה' לכל קוראיו" יכול לכל, תלמוד לומר "לכל אשר יקראוהו באמת".* ¹²³⁴⁵⁶⁷

(*) כן הקשה גם האלשיך הקדוש, ותירץ באופן אחר, האות ל' בתיבת "לכל" פירושה 'בשביל', וכמוהו מצאנו במקרא אין מספר. וביאור הדברים דפעמים ימצאון קהל ישראל יקראו אל ה' ובתוך הקהל יהיו קצת רשעים, והוא ית' עונה לכולם אף לרשעים ומושיעם. ואל תתמה הלא מוטב היה שלא יענה ה' בצרה ולא יטיב עם הרשעים, אמנם דע כי זה דרכו של השי"ת "קרוב ה' לכל קוראיו" הגם שבכללם נמצאים רשעים שומע "לכל" - בשביל אלו "אשר יקראוהו באמת" הנמצאים בתוך הקהל.

בפירוש "מקדש מעט" (על תהלים) מביא פירוש נוסף: דורשי רשומות אמרו, אמ"ת ראשי תיבות אותיות מלות תנועות. כלומר צריך אדם להזהר בתפלתו שלא ידלג שום תיבה חלילה, ואפילו אות אחת, ואפילו נקודה אחת, כי על כל אות ממונה מלאכים. וכן על הט' נקודות בהם כ"ח אותיות (קמץ פתח וכו') ממונים כ"ח מלאכים קדושים עליונים (ע"ש שמסדר את כל שמות המלאכים שרמזים בר"ת של התיבות קמץ פתח וכו'), ובזהר כתוב שעל כ"ח מלאכים אלו נאמר "בח מעשיו הגיד לעמו".

וכתבו המקובלים כאשר אדם מדלג בתפלתו אותיות או נקודות, כאשר התפלה עולה עם כל המלאכים הממונים דוחין אותו מלאך לחוץ, וזה שאמר הכתוב (ישעיה לג) "הן אראלים צעקו חוצה" כלומר אותם המלאכים שנדחו צועקים וקובלים ומקטרגים על אותו האיש.

זה שאמר הכתוב "קרוב ה' לכל" הקב"ה עונה לכולם, "לכל אשר יקראוהו באמת" לאלו שקוראים באמ"ת ר"ת אותיות מלות תנועות, כי בחסרון אלו המלאכים מקטרגים עליו ומונעים את קבלת התפלה. ואיזו נחשב כקורא כלל.